

calendari

2012/2013

escolar

del medi ambient

Diputació
Barcelona

Àrea de Medi Ambient

calendari escolar del medi ambient 2012/2013

Informació de contacte

Secretaria Tècnica
Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat
c/Comte d'Urgell, 187
08036 – Barcelona
Tel.: 93 4022222
A/e: agendaescolar@diba.cat
<http://www.diba.cat/xarxasost>
<http://agendaescolar.diba.cat>

twitter.com/agenda_escolar

www.facebook.com/agendaescolar

Informació per al professorat

Les imatges, els sons, les olors, els gustos i les textures ens proporcionen informació sobre el món que ens envolta i ens permeten interaccionar-hi. Connectar-nos amb allò que experimentem a través dels sentits ens ajuda a viure més presents. És per això que durant els mesos que constitueixen aquest curs escolar us proposem un viatge molt sensorial... Un viatge al medi ambient a través del món dels sentits! Aquesta serà, doncs, la temàtica d'enguany: com ens relacionem amb el medi ambient a través dels sentits.

Així, al llarg del curs trobareu una sèrie d'informacions i algunes propostes amb l'objectiu que ens ajudin a ser més conscients de tot allò que ens envolta, connectant-nos més i millor amb la Terra de la qual formem part.

Recordeu, també, que teniu a la vostra disposició el web de l'Agenda Escolar (<http://agendaescolar.diba.cat>). Hi trobareu els continguts del curs actual i els d'anys anteriors, juntament amb explicacions sobre les diades d'interès internacional. També ens trobareu a les xarxes socials: Facebook (<http://www.facebook.com/agendaescolar>) i Twitter (http://twitter.com/agenda_escolar).

D'altra banda, si teniu dubtes, suggeriments o comentaris, ens els podeu fer arribar a través d'aquesta adreça de correu electrònic: agendaescolar@diba.cat.

Esperem que tant aquest calendari com la informació que podreu trobar al web siguin del vostre interès i que tingueu molt bon curs!

setembre 2012

La vista, l'oïda, el gust, el tacte i l'olfacte

Encara que molt sovint no els prestem gaire atenció, els sentits són imprescindibles en la nostra vida. Ens permeten entrar en contacte amb el món i relacionar-nos-hi.

Aquest curs us proposem un viatge al medi ambient a través del món dels sentits.

dillun 27	dimarts 28	dimecres 29	dijous 30	divendres 31	dissabte 1	diumenge 2
dilluns 3	dimarts 4	dimecres 5	dijous 6	divendres 7	dissabte 8 <small>Dia Internacional de l'Alfabetització</small>	diumenge 9
dilluns 10	dimarts 11 <small>Diada Nacional de Catalunya</small>	dimecres 12	dijous 13	divendres 14	dissabte 15	diumenge 16 <small>Dia Internacional per a la Protecció de la Capa d'Ozó</small>
dilluns 17	dimarts 18	dimecres 19	dijous 20	divendres 21 <small>Dia Internacional de la Pau</small>	dissabte 22 <small>Dia Europeu sense Cotxes</small>	diumenge 23 <small>Dia Internacional contra l'Exploitació Sexual i el Tràfic de Dones</small>
dilluns 24	dimarts 25	dimecres 26	dijous 27	divendres 28	dissabte 29 <small>Dia Mundial del Cor</small>	diumenge 30

Sabies que...? El contacte amb la natura ens ajuda a ser més alegres, i també estimula la intuïció, la imaginació i la creativitat.

El sentit de la vista és fonamental per a la supervivència de molts animals. La major part de la informació externa ens arriba a través dels ulls. Amb una imatge en tenim prou per fer-nos una idea de si allò que veiem ens agrada o no.

En el moment de néixer, els humans només som capaços de veure llums i ombres, però al cap de pocs mesos –abans de tenir un any!– la visió és similar a la d'un adult. Tot i així, els bebès de pocs dies tan sols són capaços de veure-hi a una distància d'entre 20 i 30 centímetres. Un dels colors que més els atreu és el vermell, segurament perquè és el que perceben primer.

dilluns	dimarts	dimecres	dijous	divendres	dissabte	diumenge
1 Dia Mundial de l'Hàbitat Dia Internacional de la Gran Grana	2	3 Dia de l'Àncor a Pena a l'Escola	4 Dia Mundial dels Animals	5 Dia Mundial dels Professors	6 Dia Mundial dels Ocells	7
8	9	10 Dia Mundial de la Salut Mental Dia Mundial contra la Pena de Mort Dia Internacional per a la Reducció de Desastres Naturals	11	12	13	14 Dia Mundial de la Vista
15	16 Dia Mundial de l'Alimentació	17 Dia Mundial contra el Dolor Dia Internacional per a l'Eradicació de la Pobresa	18	19	20	21
22	23	24 Dia Mundial d'Informació sobre el Desenvolupament Dia de les Nacions Unides	25	26	27	28
29	30	31 Dia Universal de l'Estalvi	1	2	3	4

La proposta: Porteu imatges de paisatges diversos (urbans o naturals); després d'observar-los durant una estona, anoteu i comenteu com us sentiu, què us transmeten, etc.

novembre 2012

Cada espècie té una visió adaptada a les seves necessitats. Alguns microorganismes, com els bacteris, no s'hi veuen en un sentit estricte, però poden captar la presència de llum. Altres animals, com els pops, disposen d'una visió privilegiada, ja que la seva supervivència es basa en la precisió del seu atac i per això necessiten tenir molt bona vista. Els nostres ulls es comporten com una càmera fotogràfica totalment automàtica i són capaços de distingir fins a 7 milions de colors i tons!

dilluns 29	dimarts 30	dimecres 31	dijous 1	divendres 2	dissabte 3	diumenge 4
dilluns 5	dimarts 6 <small>Dia Internacional per a la Prevenció de l'Explotació del Medi Ambient en la Guerra i els Conflictes Armats</small>	dimecres 7	dijous 8 <small>Dia Mundial de la Usabilitat</small>	divendres 9	dissabte 10 <small>Dia Mundial de la Ciència al Servei de la Pau i el Desenvolupament</small>	diumenge 11
dilluns 12	dimarts 13	dimecres 14 <small>Dia Mundial de la Diabetis</small>	dijous 15	divendres 16 <small>Dia Internacional per la Tolerància</small>	dissabte 17	diumenge 18
dilluns 19	dimarts 20 <small>Dia Mundial de la Infància</small>	dimecres 21 <small>Dia Mundial de la Televisió</small>	dijous 22	divendres 23	dissabte 24 <small>Dia Mundial sense Compres</small>	diumenge 25 <small>Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra la Dona</small>
dilluns 26	dimarts 27	dimecres 28	dijous 29 <small>Dia Internacional de la Solidaritat amb el Poble Palestí</small>	divendres 30	dissabte 1	diumenge 2

Sabies que...? L'extraordinària riquesa biològica de la Terra és el resultat de milions d'anys d'evolució. En pocs anys s'han extingit milers d'espècies animals i vegetals. Amb conductes senzilles (estalviant energia, reutilitzant i reciclant, utilitzant bosses de roba quan anem a comprar, etc.), podem contribuir a frenar aquest procés o bé accelerar-lo.

desembre 2012

L'oïda és el sentit a través del qual percebem els sons. No tots els éssers vius som capaços de sentir el mateix. Per exemple, com que els ratpenats s'hi veuen molt poc, l'oïda és fonamental per a la seva supervivència. Es comuniquen

emetent ultrasons i es guien per l'eco dels sons que emeten els objectes. Els gossos són capaços de percebre sons més aguts i més greus que nosaltres i, a més, tenen un grau de mobilitat de les orelles que els permet determinar ràpidament l'origen exacte d'un so.

27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Sabies que...? A mesura que ens fem grans, les persones anem perdent la capacitat de percebre els sons més aguts i greus. L'ús d'auriculars a un volum elevat o viure en zones amb molt de trànsit accelera aquest procés.

gener 2013

La paraula *soroll* fa referència a un so no desitjat. Es tracta, per tant, d'una percepció subjectiva. Això explica per què algunes persones consideren un concert de rock bona música i d'altres, únicament un soroll molest.

La contaminació acústica és un dels problemes principals dels nostres pobles i ciutats. El cotxes són, en gran mesura, responsables d'aquesta situació. L'excés de soroll interfereix en la nostra qualitat de vida amb efectes diversos: des de sordesa fins a ansietat o problemes de cor. Per això és tan important fer tot el que sigui possible per regular-lo.

dilluns 31	dimarts 1 <small>Cap d'Any</small>	dimecres 2	dijous 3	divendres 4	dissabte 5	diumenge 6 <small>Reis</small>
dilluns 7	dimarts 8	dimecres 9	dijous 10	divendres 11	dissabte 12	diumenge 13
dilluns 14	dimarts 15	dimecres 16	dijous 17	divendres 18	dissabte 19	diumenge 20
dilluns 21	dimarts 22	dimecres 23	dijous 24	divendres 25	dissabte 26 <small>Dia Internacional de l'Educació Ambiental</small>	diumenge 27 <small>Dia Internacional de la Commemoració de les Víctimes de l'Holocaust</small>
dilluns 28	dimarts 29	dimecres 30 <small>Dia Escolar de la No-Violència i la Pau</small>	dijous 31	divendres 1	dissabte 2	diumenge 3

La proposta: Pst! Tanqueu els ulls i pareu atenció als sons i sorolls que us envolten. Escolteu-los. Què sentiu? Feu una llista dels sorolls que més us molesten en el dia a dia i penseu en possibles mesures per apaivagar-los.

febrer 2013

Encara que el gust constitueix el sentit menys desenvolupat dels humans, ens permet percebre el sabor dels aliments, distingir si són dolços, salats, àcids o amargs i detectar si es troben en bon o mal estat. Per cert, sabíeu que la percepció dels diferents gustos es localitza en zones diferents de la llengua? El dolç, a la punta; el salat i l'àcid, als laterals, i l'amarg, a la part del darrere.

En cada estació, la natura ens ofereix uns aliments característics, amb uns sabors, unes textures i uns colors particulars. Menjar aliments de temporada permet que el cos s'adapti millor als canvis de l'entorn. Cal tenir en compte que consumir productes que no són locals i comprar-los a d'altres països té uns costos ambientals molt més grans (que podem evitar!) en transport, benzina, emissions de CO₂, fertilitzants, conservants, refrigeració, etc. A més, els productes perden moltes de les seves propietats durant tot aquest procés.

28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	1	2	3

La proposta: Quines són les fruites i hortalisses característiques de la primavera? Busqueu informació i feu-ne una llista. Podeu consultar i descarregar-vos el pòster elaborat pel Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí a l'enllaç: <http://bit.ly/vtKLly>

març 2013

El peix és molt nutritiu

i saludable. A més d'anar bé per al cor, aporta vitamines i minerals molt beneficiosos per a la salut.

Els mars i els oceans són essencials per a la vida. D'una banda, regulen el clima, i, de l'altra, ens proporcionen aliments i altres recursos.

Actualment, però, la contaminació i la sobrepesca amenacen el medi marí.

dilluns 28	dimarts 29	dimecres 30	dijous 31	divendres 1	dissabte 2	diumenge 3
dilluns 4	dimarts 5	dimecres 6	dijous 7	divendres 8 <small>Dià de la Dona Treballadora</small>	dissabte 9	diumenge 10
dilluns 11	dimarts 12	dimecres 13	dijous 14 <small>Dià Europeu per a la Prevenció del Risc Cardiovascular</small>	divendres 15 <small>Dià Mundial dels Drets dels Consumidors</small>	dissabte 16	diumenge 17
dilluns 18	dimarts 19	dimecres 20 <small>Dià sense Cam</small>	dijous 21 <small>Dià Internacional de l'Eliminació de la Discriminació Racial</small>	divendres 22 <small>Dià Mundial de l'Aigua</small>	dissabte 23 <small>Dià Meteorològic Mundial</small>	diumenge 24 <small>Dià Mundial de la Tuberculosis</small>
dilluns 25	dimarts 26	dimecres 27	dijous 28	divendres 29 <small>Divendres Sant</small>	dissabte 30	diumenge 31

Sabies que...? Igual que hi ha fruites i verdures de temporada, els peixos també tenen els seus cicles. Quan vagis amb la família a comprar peix, escolliu el de les costes catalanes. Fixeu-vos que sigui net, lluent, de tacte suau i amb la pell humida, i eviteu les espècies que es troben actualment en perill d'extinció com la tonyina vermella, el bacallà del nord o el llagostí.

abril 2013

L'olfacte és el sentit amb més capacitat de despertar records i sensacions adormides. Les olors que sentim les podem guardar a la memòria durant molt de temps. D'altra banda, l'aire que respirem conté partícules d'origen divers. En gran part, la contaminació atmosfèrica depèn de l'acció humana, però també té causes d'origen natural. Un excés de partícules contaminants a l'aire provoca un augment dels casos d'al·lèrgia i asma.

Si vols contribuir que l'aire que respirem sigui més net, vés a peu o amb bicicleta i utilitza el transport públic. Per a distàncies llargues, la millor opció és el "car sharing", és a dir, compartir el viatge amb altra gent que faci el mateix recorregut. Us sortirà més econòmic i contribuïreu a mantenir l'aire més net!

dilluns 1 <small>Dilluns de Pasqua Florida</small>	dimarts 2	dimecres 3	dijous 4	divendres 5	dissabte 6	diumenge 7 <small>Dia Mundial de la Salut</small>
dilluns 8	dimarts 9	dimecres 10	dijous 11	divendres 12	dissabte 13	diumenge 14
dilluns 15	dimarts 16 <small>Dia Mundial de la Veu</small>	dimecres 17	dijous 18	divendres 19	dissabte 20	diumenge 21
dilluns 22 <small>Dia de la Terra</small>	dimarts 23 <small>Sant Jordi Dia Mundial del Llibre i dels Drets d'Autor</small>	dimecres 24 <small>Dia Mundial de l'Animal de Laboratori Dia Internacional sense Soroll</small>	dijous 25 <small>Dia Africà del Paludisme</small>	divendres 26 <small>Dia Mundial de la Proprietat Intelectual</small>	dissabte 27	diumenge 28 <small>Dia Mundial de la Seguretat i la Salut en el Treball</small>
dilluns 29 <small>Dia Internacional de la Dansa</small>	dimarts 30	dimecres 1	dijous 2	divendres 3	dissabte 4	diumenge 5

La proposta: Per grups o parelles, busqueu diferents objectes o aliments que despreguin olor i, amb els ulls tancats, proveu d'endevinar de què es tracta.

maig 2013

En el moment de néixer, la pell és l'òrgan sensible més important del cos. Petons, abraçades i carícies seran molt importants per a la nostra vida futura. També la resistència a determinades malalties o la capacitat d'estimar dependran d'aquests primers contactes. Els receptors del tacte es troben distribuïts per tot el cos, però el grau de sensibilitat de cada zona és variable. Per exemple, les puntes dels dits són la zona més sensible del cos i, en canvi, la part central de l'esquena és la zona amb menys sensibilitat.

Gràcies al sentit del tacte, podem percebre les qualitats dels objectes i reconèixer-los més enllà de les seves característiques visuals: des de la pressió i la textura fins al dolor i la temperatura. Per als cecs, aquest sentit és tan important com la vista per a les altres persones.

dilluns 30	dimarts 31	dimecres 1 <small>Dia Internacional dels Treballadors</small>	dijous 2	divendres 3 <small>Dia Mundial de la Llibertat de Premsa</small>	dissabte 4	diumenge 5
dilluns 6	dimarts 7 <small>Dia Mundial de l'Àsma</small>	dimecres 8	dijous 9 <small>Dia d'Europa</small>	divendres 10	dissabte 11	diumenge 12
dilluns 13	dimarts 14 <small>Dia Mundial de la Hipertensió</small>	dimecres 15 <small>Dia Internacional de la Família</small>	dijous 16	divendres 17 <small>Dia Mundial del Reciclatge Dia Internacional contra l'Homofòbia i la Transfòbia Dia Mundial de les Telecomunicacions. Dia d'Internet</small>	dissabte 18 <small>Dia Internacional dels Museus</small>	diumenge 19
dilluns 20	dimarts 21 <small>Dia Mundial de la Diversitat Cultural per al Diàleg i el Desenvolupament</small>	dimecres 22 <small>Dia Internacional de la Diversitat Biològica</small>	dijous 23	divendres 24 <small>Dia Europeu dels Parcs Naturals</small>	dissabte 25 <small>Dia de l'Àfrica</small>	diumenge 26
dilluns 27	dimarts 28 <small>Dia Nacional de la Nutrició</small>	dimecres 29	dijous 30	divendres 31 <small>Dia Mundial sense Tabac</small>	dissabte 1	diumenge 2

La proposta: Per grups, penseu en elements naturals i descriviu-los amb poques paraules, basant-vos només en les seves característiques tàctils (com la temperatura o textura). El resultat serà un conjunt d'endevinalles que podreu compartir!

Juny 2013

Diversos estudis demostren

que el contacte amb els animals i el medi natural ens ajuda a millorar l'atenció i desenvolupar la imaginació, a estar més alegres i a ser més intuïtius i creatius.

Ara que el bon temps ho permet, apaguem el televisor i la consola i fem activitats a l'aire lliure. És important que recuperem la nostra connexió amb la natura amb tots els sentits! Caminant descalços per la platja o l'herba mullada, fent una excursió a la muntanya, abraçant-nos a un arbre, olorant el perfum d'una rosa, escoltant el cant dels ocells al bosc, etc.

La Terra ens dóna la vida. Estimem-la, respectem-la i tinguem-ne cura!

27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

La proposta: Com podem estar més en contacte amb la natura? Deixeu volar la imaginació i feu un llistat de totes les idees recollides. Aproveiteu les vacances d'estiu i el temps lliure per posar-les en pràctica!

juliol 2013

dilluns 1	dimarts 2	dimecres 3	dijous 4	divendres 5	dissabte 6 <small>Dia Internacional de les Cooperatives</small>	diumenge 7
dilluns 8	dimarts 9	dimecres 10	dijous 11 <small>Dia Mundial de la Població</small>	divendres 12	dissabte 13	diumenge 14
dilluns 15	dimarts 16	dimecres 17	dijous 18	divendres 19	dissabte 20	diumenge 21
dilluns 22	dimarts 23	dimecres 24	dijous 25	divendres 26	dissabte 27	diumenge 28
dilluns 29	dimarts 30	dimecres 31	dijous 1	divendres 2	dissabte 3	diumenge 4

agost 2013

dilluns 29	dimarts 30	dimecres 31	dijous 1	divendres 2	dissabte 3	diumenge 4
dilluns 5	dimarts 6	dimecres 7	dijous 8	divendres 9 <small>Dia Mundial de les Persones Indígenes al Món</small>	dissabte 10	diumenge 11
dilluns 12 <small>Dia Internacional de la Joventut</small>	dimarts 13	dimecres 14	dijous 15 <small>L'Assumpció</small>	divendres 16	dissabte 17	diumenge 18
dilluns 19 <small>Dia Internacional de l'Assistència Humanitària</small>	dimarts 20	dimecres 21	dijous 22	divendres 23 <small>Dia Internacional per al Record del Comerç d'Esclaus i la seva Abolició</small>	dissabte 24	diumenge 25
dilluns 26	dimarts 27	dimecres 28	dijous 29	divendres 30	dissabte 31 <small>Dia Internacional de la Solidaritat</small>	diumenge 1